ТРИДЕСЕТ ДЕВЕТ ЧЛАНОВА ВЕРЕ АНГЛИКАНСКЕ ЦРКВЕ

АМБАСАДОР

ТРИДЕСЕТ ДЕВЕТ ЧЛАНОВА ВЕРЕ

АНГЛИКАНСКЕ ЦРКВЕ

ПРВИ ПРЕВОД НА СРПСКИ ЈЕЗИК

ДРУГО РЕВИДИРАНО ИЗДАЊЕ

У СЛАВУ

Свете, Једносушне, Животворне и Нераздељиве Тројице

Оца и Сина и Светога Духа

С благословом

Његовог Преосвештенства

Епископа Петра Лирса

Одштампа се ова књига

ТРИДЕСЕТ ДЕВЕТ ЧЛАНОВА ВЕРЕ АНГЛИКАНСКЕ ЦРКВЕ

Друго ревидирано издање

Године Господње

Две хиљаде двадесет пете

У Београду

ПРЕДГОВОР ПРВОМ ИЗДАЊУ

У шта верујемо? Шта нас одваја, као хришћане, од следбеника других религија? Шта нам помаже у одбрани против погрешака и јеретичких учења унутар цркве? Да бисмо одговорили на ова питања, природно је да се окрећемо Писму и великим вероисповедањима цркве, где су начела наше вере јасно постављена.

Постоје други документи, други извори, који нам помажу да уоквиримо своје веровање. 'Тридесет девет чланова вере', један је од камена темељаца Англиканске цркве и светске Англиканске заједнице, је такав документ, заједно са 'Књигом заједничке молитве'. *Тридесет девет чланова вере* не представљају покушај дефинисања читаве хришћанске вере, већ дефинисања Енглеске цркве као различите од Римокатоличке и црквa европске реформације, и као такви, представљају добар баланс теологије и политике.

Дуг период њиховог стварања показује колико је било тешко постигнути тај баланс; чињеница да су остали темељ Енглеске цркве, и да се и даље преводе на многе језике, неких 450 година након оригиналног издања из 1563. године, показује колико је тај баланс важан, и колико се добро служе као оквир за ред унутар Цркве.

Читајући овај превод, верници других традиција ће боље упознати природу Енглеске цркве и Англиканске заједнице, и можда стећи исправније и дубље разумевање њене вере. Све то знање и разумевање јесте велико благо и средство које нам омогућује да препознамо и славимо многе ствари које хришћани свих деноминација деле.

мр Робин Фокс,

Апокрисијар Кентерберијског Архиепископа при Патријаршији СПЦ

У Београду, 2012.

Поштовани читаоче,

Хвала ти што си одабрао баш ово дело у мноштву литературе која данас постоји. Верујем да до овог дела ниси дошао случајем, већ божанским провиђењем.

Данас се на сваком кораку примећује недостатак духовности, помањкање свести о смислу и циљу живота.

Многима је живот постао без садржаја, а Бог је многима чудна и необична стварност или чак тако велика непознаница, да се и не усуђују да покажу интересовање за Њега. Управо таквим људима, Свето писмо, које има речи вечнога живота, може дати одговор на њихова питања и трагања. И њима, а не само верујућима, посвећено је ово прво српско издање веровања Англиканске цркве, са жељом да од ње имају духовну корист.

Овим делом желимо барем мало припомоћи да имате наду, гајите веру и љубав.

Нека ова књига буде свим њеним читаоцима на благослов.

У заједништву вере,

мр Петар Петровић

УВОД

Тридесет и девет чланова су кратке и сажете изјаве о томе шта англикански хришћани верују и поучавају. Ове брижљиво сажете изјаве библијске теологије саставили су енглески реформатори као средство за вођење и чување нашег идентитета у Христу. Усвојила их је Енглеска црква 1571. године. Чланови су осмишљени да помогну верницима да размишљају, разговарају, примењују и деле *веру која је једном заувек предана светима* (Јудина посланица 3). Ова теолошка начела остају релевантна за наше духовно здравље и зрелост док данас следимо Исуса Христа.

Референце у фуснотама се не налазе у изворном документу. Додате су ради лакшег разумевања одређених термина а све у циљу бољег схватања суштине документа.

ПРЕГЛЕД

ПРВИ ДЕО: СУШТИНА ВЕРЕ 1 – 5

ДРУГИ ДЕО: ПРАВИЛА ВЕРЕ 6 – 8

ТРЕЋИ ДЕО: ЖИВОТ ВЕРЕ 9 – 18

а-ПОЧЕТАК 9 – 14

б-ПРАВАЦ 15 – 18

ЧЕТВРТИ ДЕО: ВЕРСКА ПОРОДИЦА 19 – 39

а-ЦРКВА 19 – 22

б-СЛУЖБА 23 и 24

в-СВЕТЕ ТАЈНЕ 25 – 31

г-ДИСЦИПЛИНА 32 – 36

г-ОДНОС ЦРКВЕ И ДРЖАВЕ 37 – 39

ПРВИ ДЕО: СУШТИНА ВЕРЕ 1 – 5

1.Вера у Пресвету Тројицу

Само је један живи и истинити Бог, који је вечан и бестелесан, нераздељив и нерањив. Он је бескрајне моћи, мудрости и доброте. Он је творац и чувар свега видљивог и невидљивог. Бог је један у трима личностима (грч. *ипостас*[1]) које су једне суштине, моћи и вечности – Отац, Син и Свети Дух. Само је један живи и истинити Бог. Његово постојање је вечно, без почетка и краја. Он је духовно биће, није ограничен телом. Он је слободан од телесних жеља и нагона. Његова моћ, мудрост и доброта су бесконачни. Прави Бог је триличностан: Отац, Син и Свети Дух, али једносуштан - један по суштини, моћи и постојању.[2]

2.Реч, или Син Божји, који је постао прави човек

Син, који је Реч Очева, рођен је од вечности од Оца, и истинит је и вечни Бог, једне суштине са Оцем. Он је узео човекову природу у утроби Пресвете Богородице Марије, њене супстанце, на начин да две целовите и савршене природе, Божанство и човечност су

---

[1] У хришћанској терминологији хипостаза добија значење супротно од οὐσία и φύσις. Да би се уклонили неспоразуми због различитог разумевања и употребе термина υποστασις и ουσια, на захтев Св. Атанасија Великог, сазван је сабор у Александрији (362), на коме је одлучено да термин ουσια (суштина) означава оно што је заједничко за сва три лица Свете Тројице, а термин υποστασις (лице), означава оно што је тројично у суштини. Држећи се ове терминологије, оци Другог васељенског сабора, у посланици Римској цркви (Римска епархија једне Цркве), изразили су се о вери у Свету Тројицу: Црква верује у једног Бога (у једну суштину), који је у трима савршеним ипостасима (трима савршеним лицима). Дакле, сва три лица: Отац, Син и Свети Дух, у Светој Тројици имају једну исту суштину па православна теологија поставља јединство и тројичност Божју на исти ниво. Разлика међу божанским лицима (ипостасима) заснива се на разлици њихових личних својстава. (пример преводиоца)

[2] Свети Кирил, славни учитељ, старајући се да објасни тајну Пресвете Тројице, је говорио: 'Видите ли на небу круг који бљешти (Сунце) и како се од њега рађа светлост и исходи топлота? Бог Отац, као сунчани круг, без почетка и краја. Од Њега се вечно рађа Син Божији, као од сунца светлост; и као што од сунца са светлосним зрацима исходи и топлота, тако исходи и Дух Свети. Свако разликује посебно и сунчани круг, и светлост и топлоту (али то нису три сунца) – то је једно сунце на небу. Тако и Света Тројица; три су у Њој Лица, а Бог је један и нераздељив' (пример преводиоца)

спојени у једну особу, да се никада не деле. Од ове две природе је један Христос, истинити Бог и прави човек.

Он је заиста страдао, био разапет, умро и сахрањен, да би обновио исправан однос између Оца и нас и да би био жртва, не само за првобитну кривицу, већ и за све стварне грехе људи.

3.Силазак Христов у царство мртвих

Као што је Христос умро за нас и био сахрањен, тако је и за веровати да је сишао у царство мртвих.[3]

4.Васкрсење Христово

Христос је заиста васкрсао из мртвих и поново узео своје тело, са месом, костима и свиме што припада човековој природи. У овом телу се узнео на небо где сада седи све до последњег дана, када ће се вратити да суди свим људима.

5.Свети Дух

Свети Дух происходи од Оца *и Сина.* Он је једне суштине, величанства и славе са Оцем и Сином, истинити и вечни Бог.

---

[3] Христос је био тога дана у гробу Телом, а духом био у Аду, а у исто време на престолу био са Оцем и Духом, самим тим што је Он свеприсутни Бог, неодвојив од друга два лица Свете Тројице. На тај дан је Исус Христос показао да је дошао крај старом веку који је био обележен светковањем суботњег дана, и отпочео нови век у коме се светкује дан Његовог Васкрсења.

ДРУГИ ДЕО: ПРАВИЛА ВЕРЕ 6 – 8

6.Довољност Светог писма за спасење

Свето писмо садржи све што је потребно за спасење. Према томе, све што не налазимо у Писму нити се може Писмом доказати, не може се захтевати од било кога да верује у то. Нити се тако нешто сматра неопходним или потребним за спасење. Под изразом Свето писмо се сматрају оне канонске књиге Старог и Новог завета у чији ауторитет Црква никада није сумњала.

Попис 66 протоканонских књига Старог завета: Књига постања, Књига изласка, Књига левитска, Књига бројева, Књига поновљених закона, Књига Исуса, сина Навиновог, Књига о судијама, Књига о Рути, Прва књига Самуилова, Друга књига Самуилова, Прва књига о царевима, Друга књига о царевима, Прва књига дневника, Друга књига дневника, Књига Јездрина, Књига Немијина, Књига о Јестири, Књига о Јову, Псалми, Мудре изреке цара Соломона, Књига проповедникова, Песма над песмама, Књига пророка Исаије, Књига пророка Јеремије, Тужбалице (Плач Јеремијин), Књига пророка Језекиља, Књига о пророку Данилу, Књига пророка Осије, Књига пророка Јоила, Књига пророка Амоса, Књига пророа Авдије, Књига о пророку Јони, Књига пророка Михеја, Књига пророка Наума, Књига пророка Авакума, Књига пророка Софоније, Књига пророка Агеја, Књига пророка Захарије, Књига пророка Малахије.

Девтероканонсе књиге Црква чита (како каже Јероним) као узоре живота и правила о моралу. Следи њихов попис: Књига Јездрина (3 и 4), Књига о Товији, Књига о Јудити, Премудрости Соломонове, Премудрости Исуса сина Сирахова, Посланица Јеремијина, Прва књига Макавејска, Друга књига Макавејска, Трећа књига Макавејска, Молитва Манасије цара јудејског (на крају Друге књиге дневника), Књига Варуха.

Све књиге Новог завета, како се генерално узимају, признајемо и сматрамо канонским.

7.Стари завет

Стари завет није супротан Новом јер и у Старом и Новом завету, вечни живот је принесен човечанству кроз Исуса Христа. Отуда је Он, будући и Бог и човек, једини посредник између Бога и човека.

Они који сматрају да су патријарси само тражили пролазна обећања се не смеју слушати. Иако закон који је Бог дао преко Мојсија није обавезујући за хришћане, што се тиче његових облика обожавања и ритуала, ни грађански прописи нису обавезујући ни за једну националну државу; ипак ниједан хришћанин није слободан да не поштује те заповести које се могу класификовати као моралне.

8. Три символа вероисповедања

Никејско-цариградски символ вере, Атанасијев символ вере и Апостолски символ вере треба свесрдно прихватити и веровати. То је зато што њихов садржај може бити потврђен одређеним изјавама Светога писма.

ТРЕЋИ ДЕО: ЖИВОТ ВЕРЕ 9 – 18

а-ПОЧЕТАК 9 – 14

9. Првобитни грех

Првобитни грех се не налази само у праћењу Адамовог примера (како пелагијанизам[4] тврди). То се пре види у грешности и покварености која се налази у природи сваке особе која природно потиче од Адама. Последица овога је да је човек далеко од свог првобитног стања праведности. У својој сопственој природи он је предиспониран (склон) на зло, грешна природа у човеку увек жели да се понаша на начин који је противан Духу. У свакој особи рођеној на овом свету постоји извор ове склоности која с правом заслужује Божји гнев и осуду. Ова инфекција у човековој природи опстаје чак и код оних који се регенеришу. Ова жеља грешне природе, која се на грчком назива *фронема*[5] *саркос* и различито преводи као *мудрост* или *склоност* или *жеља* грешне природе, није под контролом Божјег закона. Иако нема осуде за оне који верују и који се крсте, ипак апостол каже да је свака таква жеља грешна.

10. Слободна воља

Слободну вољу дефинишемо као силу разума и воље којима бирамо добро уз помоћ милости Божије, или бирамо зло, без помоћи милости Божије. Стање човека од Адамовог пада је такво да се не може окренути и припремити својом сопственом природном снагом и добрим делима за веру и исповедање имена Господњег. Стога

---

[4] Пелагијанизам је верско учење названо по Пелагију. Оно сматра да првобитни грех Адама и Еве не помрачује људску природу (која је божанска, јер је створена од Бога), и да је човек и даље способан да бира добро или зло. Тако, Адамов грех је само 'лош пример' поколењима, али његов поступак нема других последица по људску природу, које се доводе у везу са исконским грехом. Пелагијанизам види Исусову улогу као 'постављање доброг примера' човечанству, насупрот Адамовом лошем примеру. Укратко, човечанство има пуну моћ, и пуну одговорност, за сопствено спасење и за сопствене грехе. Према томе, човечанство нема потребе за другом милошћу Божјом осим стварања слободне воље. Пелагијанизам је осуђен на Сабору у Картагини 417. године, на захтев Светог Августина. (пример преводиоца)

[5] Φρόνημα који има значења *ум, дух, мисао, сврха, воља* и може имати или позитивно значење (*висок дух, понос, резолуција*) или лош смисао (*ароганција*). У Новом завету, реч се користи четири пута у Римљанима посланици: два пута са τῆς σαρκὸς (*од тела*) и два пута са τοῦ πνεύματος (*од духа*). Римљанима 8,6-7,27. (пример преводиоца)

немамо моћ да чинимо добра дела која су Богу угодна и прихватљива, осим ако благодат Божја кроз Христа не иде пред нама да бисмо имали добру вољу, и настави (благодат) да ради са нама након што нам је та добра воља дата.

11. Оправдање човека

Сматрамо се праведнима пред Богом само због заслуга нашег Господа и Спаситеља Исуса Христа кроз веру, а не због наших добрих дела или онога што заслужујемо. Стога учење да смо оправдани вером је најздравија и утешна доктрина. Ово је потпуније објашњено у беседи о Оправдању.[6]

12.Добра дела

Иако добра дела, која јесу плод вере и која се настављају после оправдања, никада не могу искупити наше грехове нити се суочити са строгом правдом Божјег суда, она ипак јесу пријатна и прихватљива за Бога у Христу и нужно извиру из праве и живе вере. На тај начин се кроз њих јасно познаје жива вера по својим добрим делима као што се дрво познаје по својим плодовима.

13.Дела пре оправдања

Дела која су учињена пре него што смо примили благодат Христову и надахнуће његовог Духа нису пријатна Богу. Разлог томе је што не потичу из вере у Исуса Христа, нити чине људе подобним да приме благодат или заслуже милост. Напротив, они не раде како Бог жели

---

[6] Књиге хомилија су овлашћене проповеди издате у две књиге за употребу у Енглеској цркви за време владавине Едварда VI и Елизабете I. Оне су требале да обезбеде Цркви нови модел поједностављеног тематског проповедања, као и теолошко разумевање реформације која се догодила у Енглеској. Томас Кренмер је покренуо идеју о Књизи хомилија 1539. године, али то није било одобрено од стране црквеног сазива све до 1542. године. У року од годину дана дванаест проповеди из прве књиге прикупио је и уредио Кренмер, који је такође написао најмање пет од њих. Међутим, нису објављене све до 1547. године. Првих шест проповеди представљају препознатљиву протестантску теологију, наиме ауторитет и довољност Писма, радикалну грешност човека, оправдање само вером (под називом "Спасење целог човечанства"), еванђеоска вера и посвећење. Хомилије су укинуте под краљицом Маријом, али их је Елизабета вратила.

Године 1562-63. објављена је Друга књига, иако није садржавала пуну двадесет и једну проповед до 1571. године. Бискуп Џон Џуел је написао све осим две од ових хомилија. Две књиге су издате у једном издању из 1632. године.

и како је наредио да треба да се чини, и тиме несумњиво показују да имају природу греха.

14.Дела моралне заслуге – добровољна дела

Концепт добровољних дела која се чине и изнад Божјих заповести, не може се подучавати без охолости и безбожности. Према њима, појединци изјављују како, не само да врше своју одговарајућу дужност према Богу, већ да заправо чине и више од своје дужности. Међутим, Христос каже: 'Тако и ви говорите кад свршите све што вам је заповеђено: Ми смо непотребне слуге, учинили смо што смо били дужни да учинимо.' (Лука 17,10)

δ-ПРАВАЦ 15 – 18

15. О Христу самом без греха

Христос, који је заиста узео нашу људску природу, постао је сличан нама у сваком погледу осим у греху. Очигледно је био слободан и телом и духом од овога. Дошао је да постане Јагње без мане које је, по жртвовању себе једном, требало да однесе грехе света. Као што свети Јован каже, *греха у њему није било*. Али сви ми остали, иако крштени и наново рођени у Христу, ипак грешимо на много начина. Ако тврдимо да греха немамо, обмањујемо себе и истине нема у нама.

16. Грех после крштења

Није сваки грех који је свесно учињен после крштења уједно и грех против Светога Духа, а самим тим неопростив. Стога се дар покајања не сме прогласити немогућим за оне који после крштења падну у грех. Након што примимо Светога Духа, можемо се одрећи благодати која нам је дата и упасти у грех. Милошћу Божјом можемо да се вратимо и поправимо своје животе. Зато они који говоре да више нису у стању да греше у овом животу, као и они који поричу прилику за покајање и опроштење онима који се истински кају, не говоре истину.

17. Предодређење и избор

Предодређење за живот је вечна Божја сврха којом је (пре него су основе света положене) Он доследно одредио својом вољом, која је скривена од нас, оне које је изабрао у Христу из човечанства да

избави од проклетства и осуде и да их кроз Христа изведе на вечно спасење као сасуде за част.

Стога су они којима је Бог дао тако велику благодат позвани према Божјој намери Његовим Светим Духом који делује у одговарајуће време. По милости они слушају позив; они су слободно оправдани, посињени синови Божји, учињени су као лик Његовог једнородног Сина Исуса Христа, они верно корачају у добрим делима и на крају, по милости Божјој, достигнуће вечну срећу. Побожно разматрање овог предмета предодређења и нашег изабрања у Христу пуна је слатке, пријатне и неизрециве утехе побожнима и онима који осете у себи деловање Светога Духа, који умртвљују дела грешне и земаљске природе а који уздижу своје умове ка високим и небеским стварима. Ово разматрање утврђује и потврђује њихову веру у вечно спасење наслеђено кроз Христа и распламсава жар љубави према Богу. За радознале и недуховне особе којима недостаје Дух Христов, речи о Божјем предодређењу пред њиховим очима су замка коју ђаво користи да их доведе или у очај или у безобзирно неморалан живот (стање ништа мање опасно него сам очај). Штавише, потребно је да примамо Божја обећања на начин на који она јесу генерално постављена у Светом писму и у својим поступцима треба да следимо вољу Божју која нам је јасно објављена у Речи Божјој.

18. Добијање спасења само Именом Христовим

Они који се усуђују да кажу да ће свака особа бити спасена по правилу живота, религије или групације којој припада, под условом да се марљиво труди да живи по том правилу и светлости природе, морају бити сматран проклетим. Свето писмо нам објављује да је спасење људи само у имену Исуса Христа.

ЧЕТВРТИ ДЕО: ВЕРСКА ПОРОДИЦА 19 – 39

а-ЦРКВА 19 – 22

19. Црква

Видљива Христова црква је заједница верујућих у којој се проповеда чиста Реч Божја и у којој се Свете Тајне исправно удељују према Христовој заповести у свим оним стварима које су неопходне за правилно управљање. Као што су цркве у Јерусалиму, Александрији и Антиохији погрешиле, тако је и Римска црква погрешила, не само у својој пракси и облицима богослужења већ и у питањима вере.

20. Ауторитет Цркве

Црква има овлашћење да одређује облике богослужења и обреда и да одлучује о контроверзама што се тиче вере. Међутим, није дозвољено Цркви да наређује било шта што је супротно Божјој писаној речи. Нити сме излагати један одломак Светог писма тако да је у супротности са другим одломком. Тако да, иако је Црква сведок и чувар Светог писма, она не сме да одреди ништа супротно Писму, нити наметне веру у било шта додатно уз Писмо као нешто што је суштинско за спасење.

21. Надлежност генералних већа

(21.члан је изостављен јер је делом грађанске и локалне природе) Оригинални текст из 1571. и 1662. године изостављен је у издању из 1801. године, гласи:

Генерална већа се не могу окупљати без заповести и воље кнезова. И када се окупе заједно (јер су они скуп људи од којих нису сви вођени Духом Светим и Речју Божјом), они могу погрешити, понекад то и раде у стварима које се односе на Бога. Оно што Генерална већа закључе као нужно потребно за спасење, нема снагу ни ваљаност, ако се не може показати да произлази из Светог писма.

22. Чистилиште

Римска наука која се тиче чистилишта, помиловања, обожавања слика и реликвија, као и призивање светих, јалова је. Напротив, ово учење је противно Писму.

б-СЛУЖБА 23 и 24

23. Служење заједници

Није у реду да било који човек преузме на себе службу јавног проповедања или удељивања Светих Тајни пре него је законито позван и послан у ту службу. Законито позвани и послани су они који су изабрани и позвани на ово дело од људи који имају јавно овлашћење у заједници да позивају и шаљу такве службенике у Господњи виноград.

24.Говорити у заједници на народном језику

Очигледно је противно Речи Божјој и обичају ране цркве да се за јавну молитву и служење Светих Тајни употребљава језик који народ не разуме.

в-СВЕТЕ ТАЈНЕ 25 – 31

25. Свете тајне

Тајне које је Христос установио нису само знаци хришћанске вере, већ такође и сигурни сведоци и делотворни знакови благодати и добре воље Божје према нама. Преко њих Бог невидљиво делује у нама, оживотворујући и јачајући и потврђујући нашу веру у Њега. У Јеванђељу имамо две Свете тајне које је установио Христос – Тајну крштења и Тајну причешћа. Пет које се називају тајнама (потврда, покајање, хиротонија, венчање и болесничко помазање) не треба сматрати јеванђеоским тајнама. Оне нису исте природе као крштење и причест јер немају никакав видљив знак који је установио Бог. Христос је установио тајне да би се правилно употребљавале. Само у онима који их достојно примају оне имају корисно дело. Као што апостол Павле каже, они који их недостојно примају, на себе навлаче осуду.

26. Тајне не постају неделотворне због недостојности служитеља

Иако је у видљивој цркви зло увек помешано са добрим, а понекад зли људи имају висок ранг у служби Речи и Тајни, ипак пошто не чине ове ствари у своје име, већ у Христово, а при томе и служе по Његовом налогу и ауторитету, можемо користити њихову службу и у слушању Речи и у примању Тајни. Ефекат Христовог установљења

се не одузима злобом ових људи, нити се умањује благодат дарова Божјих, све док се тајне примају вером и исправно. Тајне су делотворне због Христа и његовог обећања, иако их могу давати и зли људи. Ипак, у дисциплину цркве спада да се истражује зло служитеља. Оне које оптуже сведоци који знају за њихова дела и који на крају буду оправдано проглашени кривима, треба да буду разрешени службе.

27. Крштење

Крштење није само знак исповедања вере и обележје по којем се хришћани разликују од оних који нису крштени, већ и знак обнове и поновног рођења, по којем се они који су примили Свету тајну крштења, примају у цркву. Обећања, о опроштењу греха и нашем прихватању као деце Божје, видљиво су означена и запечаћена Светим Духом; Вера је потврђена, а благодат је увећана молитвом Богу.

Крштење деце треба по сваку цену задржати у цркви, јер је оно у потпуности у складу с Христовим учењем.

28. Причешће – Вечера Господња

Причешће није само знак узајамне љубави коју хришћани треба да имају међу собом. Напротив, то је тајна нашег искупљења Христовом смрћу. Онима који с правом, достојно и са вером примају хлеб који ломимо јесте причешће телом Христовим, а слично је и са чашом благослова којом се причешћују крвљу Христовом. Трансупстанцијација (промена суштине хлеба и вина) у Вечери Господњој не може се доказати из Светог писма, и противна је јасном учењу Писма. Она нарушава природу тајни и подиже многа сујеверја. Тело Христово се даје, узима и једе на Вечери само на небески и духовни начин. Начин на који се тело Христово прима и једе јесте по вери. Христос није установио Тајну Вечере Господње да бисмо је чували, носили, подизали и обожавали.

29. Зли који учествују у вечери Господњој не једу Тело Христово

Зли и они којима недостаје жива вера, иако физички и видљиво 'притискају својим зубима' (како каже Св. Августин) тајну тела и крви Христове, ипак нису ни у ком начину причесници Христови.

Уместо тога, једући и пијући знак или тајну тако велике ствари, они навлаче на себе осуду.

30. Обе прилике причешћа

Чаша Господња се не сме ускратити лаицима. Јер по Христовој заповести хлеб и чаша треба да се подједнако дају свима који се причешћују.

31. Принос Христов завршен на крсту

Једном принета Христова жртва је савршено искупљење, умирење и задовољење за све грехове целог света. Нема другог задовољења за грех осим овог. Сходно томе, мисне жртве, у којима се обично говори да је свештеник принео Христа за живе и мртве, да би добили опроштење, су опасне преваре.

г-ДИСЦИПЛИНА 32 – 36

32. Брак свештеника

Никаква Божја одредба не налаже епископу, презвитеру или ђакону да дају завет целибата или да се уздржавају од брака. Дакле, њима је дозвољено, као и свим другим хришћанима, да се венчају уколико процене да ће то унапредити њихову побожност.

33. Изопштени: како их треба избегавати

Свака особа коју је црква отворено осудила и праведно одвојила од њеног заједништва и изопштила, треба да се сматра од целог тела верних као 'незнабожац и преварант' све док отвореним помирењем и покајањем не буде примљена назад у цркву од стране особа које имају неопходна овлашћења у таквим стварима.

34. Обичаји Цркве

Није неопходно да обичаји и облици богослужења буду свуда потпуно исти. Током историје су се разликовали. Могу се мењати у складу са различитим нацијама, временима и навикама људи под условом да ништа од тога није противно Божјој Речи. Ко год, по свом личном расуђивању отворено, вољно и намерно крши те обичаје и облике богослужења Цркве који нису у супротности са Речју Божјом и одобрени су од стране заједничког ауторитета, треба

да буде јавно прекорен, као особа која греши против општег поретка цркве, која не поштује њен врховни ауторитет и тиме штети савести слабих хришћана. Свака посебна или националана црква има овлашћење да заповеда, промени или укине церемоније или облике богослужења у цркви које је одредио човек који има власт под условом да се све чини за изградњу хришћанског народа.

35. Беседе

Друга књига беседа, као и Прва, која је објављена за време владавине Едварда VI, садржи богоугодно и здраво учење за ова времена. Стога сматрамо да служитељи треба да их читају у црквама пажљиво и разговетно, како би их народ могао разумети.

36. Посвећење епископа и служитеља

Књига посвећења епископа и рукополагања свештеника и ђакона, како је утврђено на Синоду ове Цркве из 1792. године, садржи све што је потребно за такве службе. Не садржи ништа што је само по себи сујеверно и безбожно. Стога ко год да је посвећен или рођен према наведеном обрасцу, прихватамо га као испрано, уредно и законито посвећеног.

д-ОДНОС ЦРКВЕ И ДРЖАВЕ 37 – 39

37. Држава и њени представници

Ауторитет цивилног суда обухвата све људе, како свештенство, тако и лаике у свим световним стањима; нема никаквог ауторитета над духовним питањима. Сматрамо да је дужност свакога ко исповеда веру у Еванђеље, да поштује цивилну власт која је легитимно конституисана.

38.Приватна својина

Супротно ономе што тврде неки Анабаптисти[7], богатство и имовина хришћана нису уобичајени што се тиче права, власништва и поседа

---

[7] Анабаптисти или поново крштени (грч.ανα – *опет; поново* и грч. Βαπτιζω- *крштење* да је *поново крштен*) је верски покрет унутар протестантизма током Реформације. Назив се односи на крштавање одраслих (који су били крштени по рођењу) да се поново крсте, зато су се звали Анабаптисти. Термини Анабаптисти и поново крштени се углавном користе за револуционарну фазу Анабаптистичког покрета. Она је имала свој врхунац око 1534. са владавином холандског проповедника Јан ван

истих. Ипак, свако треба да бесплатно да сиромасима од онога што има, према својим могућностима.

39.Заклетва хришћанина

Верујемо да је сујетна и непромишљена заклетва хришћанима забрањена од Господа нашег Исуса Христа и светог Јакова. Међутим, сматрамо да хришћанска вера не забрањује полагање заклетве када то држава захтева; где верност и љубав то оправдавају, и према учењу пророка Јеремије, у правди, суду и истини.

Лајден из Лајдена у то време анабаптистичком краљевству у Минстеру. (Мишић, Милан, ур. (2005). *Енциклопедија Британика. А-Б.* Београд: Народна књига : Политика. стр. 45. ISBN 86-331-2075-5.)

ТРИДЕСЕТ ДЕВЕТ ЧЛАНОВА ВЕРЕ АНГЛИКАНСКЕ ЦРКВЕ

Наслов оригинала
Thirty-nine Articles of Religion
© Archbishops' Council
©за српско издање
Удружење за очување културног наслеђа Амбасадор, Стара Пазова

Превод
мр Петар Петровић

Лектура и корекција текста
Александра Угрин

Припрема и штампа
Copy Land doo, Београд,

Издавач
Удружење за очување културног наслеђа Амбасадор, Стара Пазова

Предговор српском издању
мр Робин Фокс и мр Петар Петровић

ISBN 978-86-82442-08-0

Београд, 2025

Тираж
200

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

273.4-282.7

***ТРИДЕСЕТ девет чланова вере Англиканске цркве** : први превод на српски језик / [превод Петар Петровић]. - 2. ревидирано изд. - Стара Пазова : Удружење за очување културног наслеђа Амбасадор, 2024 (Београд : Copy Land). - 28 стр. ; 21 cm*

Превод дела: Thirty nine articles of religion. - Тираж 200. - Стр. 5: Предговор првом издању / Робин Фокс. - Стр. 7: Поштовани читаоче / Петар Петровић. – Напомене и библиографске референце уз текст.

ISBN 978-86-82442-08-0
а) Англиканска црква

COBISS.SR-ID 162323209

Тридесет девет чланова су кратке и сажете изјаве о томе шта англикански хришћани верују и поучавају. Ове брижљиво сажете изјаве библијске теологије саставили су енглески реформатори као средство за вођење и чување нашег идентитета у Христу.

Усвојила их је Енглеска црква 1571. године. Чланови су осмишљени да помогну верницима да размишљају, разговарају, примењују и деле веру која је једном заувек предана светима (Јудина посланица 3).

Ова теолошка начела остају релевантна за наше духовно здравље и зрелост док данас следимо Исуса Христа.

ISBN 978-86-82442-08-0